

Prokopnuté dveře, pachatel neznámý. Škodu na lyžařském výcviku platí škola

18. února 2010

Školy dávají rodičům před odjezdem jejich dětí na školy v přírodě podepsat Prohlášení odpovědnosti za škodu. Právníci se shodují, že nemá žádný zvláštní význam. Podle občanského zákoníku za škodu nezletilého odpovídá ten, kdo nad ním vykonává dohled. V případě akce pořádané školou to nejsou rodiče, ale škola.

foto: Profimedia.cz

Ilustrační foto.

"Dvanáctiletý syn byl se školou na lyžařském kurzu. V průběhu pobytu došlo k poškození dveří do pokoje, ve kterém syn spolu s dalšími spolužáky bydlel. Nikdo se k poškození nepřiznal, učitel tedy celou škodu uhradil na místě ze svého a po návratu do Prahy vyzval k zaplacení částky čtyři sta korun všechny, kdo na pokoji bydleli," začíná dopis čtenářky Lenky, který nám zaslala do redakce.

Váš postoj je nesolidní, napsala třídní učitelka

Rodiče všech spolužáků z pokoje Lenčina syna částku uhradili. Ona sama odmítla, její syn prý neměl s poškozením dveří nic společného. Nicméně požadovala, aby celá záležitost byla prošetřena a škola jí o výsledku informovala.

"Místo toho jsme obdrželi e-mail od třídní profesorky, která celou věc chápe jako trapnou a náš postoj bere jako nesolidní, vždyť jsme před odjezdem podepsali 'Prohlášení odpovědnosti za škody', ve kterém se zavazujeme případnou škodu způsobenou naším dítětem uhradit", pokračuje Lenka.

PROHLÁŠENÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODY

"Prohlašuji, že беру на vědomí odpovědnost za škody úmyslně způsobené dítětem v době trvání akce na vybavení rekreačního zařízení, popřípadě autobusu. V případě finančních nákladů na opravu poškozeného zařízení se zavazuji tuto škodu uhradit.

Také беру на vědomí, že v případě závažného porušení kázně odvezu své dítě z kurzu na vlastní náklady."

Plné znění prohlášení, které museli rodiče před odjezdem dětí na lyžařský kurz podepsat.

Prohlášení, které dává škola podepisovat rodičům před odjezdem, nemá podle právníků žádný zvláštní význam. Odpovědnost za škodu nevyplývá v českém právním řádu z jakéhokoliv jednostranného, a to ani písemného, prohlášení.

Podle právníků z ČSOB Pojišťovny, jejichž názor tlumočí tiskový mluvčí Tomáš Hejda, se daná škola tímto prohlášením snaží, a bohužel právně nesmyslně, přesouvat případné důsledky své neschopnosti zajistit řádný výkon náležitého dohledu nad dětmi, k němuž je ze zákona povinna, ze školy na rodiče.

"Rodiče mohou být odpovědní za škodu, pokud by bylo prokázáno, že ji způsobilo jejich dítě a byly by zároveň splněny i ostatní zákonem stanovené podmínky," doplňuje Pavel Jakab z pražské advokátní kanceláře Peterka & Partners.

Poškozený musí prokázat, jak škoda vznikla

V první řadě musí být jasné, kdo škodu na majetku způsobil. Z toho, že k ní došlo v době, kdy v ubytovacím zařízení škola pobývala, nelze podle Tomáše Hejdy dovodit odpovědnost školy nebo odpovědnost žáků za vzniklou škodu a nelze tedy dovodit ani vznik práva na pojistné plnění.

"Ubytovací zařízení, coby poškozený, nese v českém právním řádu důkazní břemeno a musí prokázat příčinnou souvislost mezi konkrétním porušením právní povinnosti a vznikem škody," rozvádí Hejda postoj právníků.

Chybou učitele bylo, že vzniklou škodu hned na místě uhradil, když ubytovací zařízení neprokázalo, jakým konkrétním protiprávním jednáním škoda vznikla.

Škola nese odpovědnost za škodu

Nezletilé osoby jsou za škodu odpovědné podle § 422 občanského zákoníku. Paragraf kromě jiného říká, že s nezletilým společně a nerozdílně za škodu odpovídá ten, kdo je povinen nad ním vykonávat dohled. Což je v případě lyžařského kurzu (či např. školy v přírodě) škola.

Pokud se neprokáže, že nezletilý syn paní Lenky škodu zapříčinil, není ona povinna škodu, ani její část uhradit.

ODPOVĚDNOST ZA ŠKODU U NEZLETILÝCH

Nezletilý nebo ten, kdo je stížen duševní poruchou, odpovídá za škodu jím způsobenou:

I kdyby se syn paní Lenky na škodě podílel, v úvahu nepřipadá ani možnost, že by úhrada putovala z případného pojištění odpovědnosti za škodu. Tu mohou mít jeho rodiče sjednanou například v rámci pojištění domácnosti. Odpovědnost za chlapce na výcviku totiž neměli pojištění rodiče, ale škola.

Náhradu škody nelze požadovat po všech účastnících

Povinnost nahradit škodu vzniká tomu, kdo ji svým jednáním zapříčinil. Mezi jeho jednáním a vzniklou škodou musí být příčinná souvislost. "Z tohoto důvodu nelze požadovat náhradu škody po všech účastnících lyžařského kurzu," vysvětluje Jakab.

Podle Tomáše Hejdy absolutně nepřipadá v úvahu zmiňovaný postup konkrétní školy ve smyslu "nevíme, který konkrétní žák z tohoto pokoje škodu způsobil, tak odpovídáte všichni". Takováto paušalizace a takovýto "princip kolektivní viny" je v českém právním řádu a v právní úpravě odpovědnosti za škodu zcela vyloučen.

- je-li schopen ovládnout své jednání a posoudit jeho následky;
- společně a nerozdílně s ním odpovídá, **kdo je povinen vykonávat nad ním dohled.**

Není-li ten, kdo způsobí škodu, pro nezletilost nebo pro duševní poruchu schopen ovládnout své jednání nebo posoudit jeho následky, **odpovídá za škodu ten, kdo je povinen vykonávat nad ním dohled.**

§ 422 odst. 1 občanského zákoníku

Kdo tedy zaplatí škodu?

V případě, že poškozený - ubytovací zařízení - neprokáže, že za škodu odpovídá škola, resp. konkrétní jednání konkrétního nezletilého žáka, pak si škodu ponese sám.

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU

"Škola musí mít uzavřeno pojištění pro případ odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání svých zaměstnanců podle zákoníku práce.

Pro případ odpovědnosti za jiné škody, například za škody vzniklé na věcech, na zdraví a životě svých žáků nebo na majetku se pojistit může, ale nemusí."

Pavel Jakab, Peterka & Partners

Pokud bude škola skutečně za vzniklou škodu odpovídat, bude prokázána její povinnost škodu nahradit a bude mít sjednáno pojištění odpovědnosti za škodu, pak z tohoto pojištění bude pojišťovnou bez problémů vyplaceno pojistné plnění.

Ovšem bez sjednaného pojištění odpovědnosti za škodu bude muset škola nebo její zřizovatel škodu uhradit z vlastních finančních prostředků.

Kam dál?

[Kolik stojí lidský život? V Česku jen 240 tisíc korun](#)

[S nástrahami zimy vám pomůže pojištění](#)

[Proti padajícímu ledu se lze pojistit, majitel domu ale nesmí nic zanedbat](#)

[Za pád na chodníku odpovídá obec. Za zranění od rampouchu majitel domu](#)

Další články k tématu: [Pojištění](#), [Finanční rádce](#)

Autoři:

[Barbora Buřinská](#) **iDNES.cz**